

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kohti uutta lukuvuotta 2022–2023

Pääjohtaja Minna Kelhä
Infotilaisuus medialle 4.8.2022

Opetushallituksen tehtävät

- **Kasvatuksen ja koulutuksen kehittäminen:** kehittämishankkeet, valtakunnalliset opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmien, ammatillisten tutkintojen ja taiteen perusopetuksen perusteet
- **Kansainvälisyyden edistäminen:** kansainväliset harjoittelu-, vaihto- ja apurahaohjelmat ja EU-ohjelmat, organisaatioiden kansainvälistymisen tuki, koulutusvienti, opetusalan kehitysyhteistyön edistäminen.
- **Viranomaispalvelut:** kieli- ja kääntäjätutkinnot, tutkintojen tunnustaminen, valtionavustusten myöntäminen
- **Oppimista tukevien palveluiden tuottaminen:** opiskelijavalintapalvelu Opintopolku, vähälevikkinen oppimateriaali, kasvatus ja opetusalan henkilöstön jatkokoulutus
- **Asiantuntijatiedon tuottaminen:** ennakointitieto, raportit ja selvitykset, tilastopalvelut, opiskelijavalintarekisteri, kansalliset tietovarannot perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta ja ammatillisesta koulutuksesta (Koski) ja varhaiskasvatuksesta (Varda)

OPH vaikutusteet 2022

Mikä meitä haastaa?

- Väestökehitys, eriarvoistuminen ja tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen koulutuksen takaaminen kaikille
- Hyvinvoinnin heikkeneminen
- Oppimisen tuen tarpeiden lisääntyminen
- Maailman tapahtumat, kuten korona ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Koronavirustilanne, Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja varautuminen monihäiriötilanteessa

Mediatilaisuus 4.8.2022

Laura Francke, opetusneuvos, yksikön päällikkö KM, OTM

Lukuvuoden 2022–2023 keskeiset kokonaisuudet

Poikkeuksellisena aikana keskeisintä on turvata:

Mahdollisimman tavallinen ja hyvä kasvatuksen ja koulutuksen arki oppijoille

Henkilöstön ja oppijoiden hyvinvointi

Henkilöstön keskittyminen opetus-, ohjaus- ja kasvatustyöhön

Palautuminen koronatilanteesta ja koronan opit

Varautuminen monihäiriötilanteessa

Tulevaisuususkko ja kriisinkestävyys

Koronatilanne

Varautuminen koronatilanteen jatkumiseen lukuvuonna 2022–2023

Varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, vapaa sivistystyö sekä taiteen perusopetus järjestetään normaaliolojen lainsäädännön mukaisesti, opetus lähtökohtaisesti lähiopetuksena.

- Seuraavat lukuvuosina 2020–2021 ja 2021–2022 koronavirustilanteen vuoksi säädetyt ja voimassa olleet väliaikaiset lainsäädännölliset muutokset eivät ole enää voimassa:
  - Perusopetus etäopetus (Perusopetuslaki 20 a §)
  - Ammatillisen koulutuksen näytöt (Ammatillisen koulutuksen laki 52 § 3 mom.)
  - Vapaa sivistystyö etäopetus (Asetus kansanopistojen etäopetuksesta)
  - Käsienpesu ja väljyys (Tartuntatautilain 58 c §)
- Yksittäisillä oppilailla etäopetus mahdollinen terveydellisistä syistä (Perusopetuslain 18 § erityiset opetusjärjestelyt)

[Katso varautuminen koronatilanteeseen –tukimateriaalimme: oph.fi/korona](https://oph.fi/korona)

Hygieniatoimet kasvatuksessa ja koulutuksessa

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) sekä opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) varhaiskasvatusta, kouluja, oppilaitoksia ja korkeakouluja sekä taiteen perusopetusta varten antamat kasvatuksen ja koulutuksen järjestämistä koronatilanteessa koskevat suositukset päättyvät.
- Korona-aikana opittujen hyväksi havaittujen hygieniatoimien jatkaminen on kuitenkin edelleen paikallaan varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa. Koronan opit tartuntatautien ehkäisystä on suositeltavaa varmistaa pysyviksi toimintatavoiksi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) suosittelee ohjauskirjeessään (22.6.2022), että toiminnanharjoittajat huolehtivat edelleen tilojen ja pintojen puhdistamisesta sekä siitä, että asiakkailta ja osallistujilta on mahdollisuus käsien puhdistamiseen. STM kehottaa huomioimaan THL:n ajantasaisen ohjeistuksen koronavirustartuntojen ehkäisystä.

Terveysturvallisuudesta on suositeltavaa muistaa

- Ei tulla oireisena varhaiskasvatukseen, kouluun tai oppilaitokseen
- Tiloihin saapuminen ja toiminta järjestetään väljästi
- Huolehditaan käsi- ja yskimishygieniasta
- Huolehditaan tilojen ja pintojen puhdistamisesta
- Huolehditaan tilojen ilmanvaihdosta
- Tiedotetaan koronatartunnoista avoimesti, salassapito huomioiden

THL on antanut yleisiä hygieniaohjeistuksia infektioiden ehkäisyyn ja ilmanvaihtoon sekä Työterveyslaitos siivoukseen.

Määrärahat oppimisvajeen paikkaamiseen

- Vuoden 2022 toisessa lisätalousarvioesityksessä yhteensä 120 miljoonan euron määräraha, josta
  - 58 miljoonaa euroa varhaiskasvatukseen sekä esi- ja perusopetukseen
  - 26 miljoonaa euroa ammatilliseen koulutukseen
  - 17 miljoonaa euroa lukiokoulutukseen.

Varoilla voidaan esimerkiksi palkata varhaiskasvatukseen, kouluihin ja oppilaitoksiin erityisopettajia ja koulunkäynnin ohjaajia varmistamaan, että koronan aiheuttamat negatiiviset vaikutukset saadaan korjattua. Rahoituksella voidaan myös paikata oppimisvajetta sekä tukea keskeyttäneiden ja keskeyttämisvaarassa olevien tietä takaisin koulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Opetushallitus tiedottavat rahoituksen jakamisen aikataulusta myöhemmin.

Koronatilanteesta palautumisen painopisteet kasvatuksessa ja koulutuksessa lukuvuonna 2022-2023

Koronatilanteen reflektointi ja palautumissuunnittelu

Johtaminen ja henkilöstön hyvinvointi

Koronan opit

Tulevaisuususkko

Kriinkestävyys

Oppimisen tukeminen ja oppimisvaje

Ohjaus ja oppimisen tuki

Oppijoiden hyvinvoinnin tukeminen ja hyvinvointivaje

Opiskeluhoolto

Oppijoiden osallisuus

Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy

Poissaolot

Korona-aika ja eri lapsi- ja opiskelijaryhmät

Kansainvälisyyden edistäminen

Kodin, varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyö

**Ukrainalaisten
tukeminen
varhaiskasvatuksessa,
opetuksessa ja
koulutuksessa**

Ukrainalaiset varhaiskasvatuksessa, opetuksessa ja koulutuksessa

- Opetushallitus julkaisee kahden viikon välein Koski- ja Varda-tietovarantojen tiedot maakunnittain.
- Suurimmat määrät ovat perusopetukseen valmistavassa opetuksessa.
- Varhaiskasvatuksessa ja toisen asteen koulutuksessa Ukrainasta paenneita on vielä vähän.
- Eniten ukrainalaisia on Varsinais-Suomen maakunnassa ja Uudellamaalla. Nämä kaksi maakuntaa ovat vastaanottaneet lähes puolet kaikista kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen piirissä olevista tulijoista.
- [Tiedonkeruun tiedot löydät oph.fi-sivuilta](https://oph.fi)

Ukrainasta paenneet varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisen asteen koulutuksessa, tilanne elokuun 2022 alussa

	Lukumäärä 18.5.2022	Lukumäärä 31.5.2022	Lukumäärä 14.6.2022	Lukumäärä 1.8.2022
Varhaiskasvatus	128	170	264	268
Esiopetus	69	83	59	32
Perusopetukseen valmistava opetus	2558	2702	3050	2984
Perusopetus	91	151	134	94
Aikuisten perusopetus	122	152	154	147
Lukiokoulutukseen valmistava koulutus (LUVA)	0-4	0-4	0-4	0-4
Lukiokoulutus	10	17	16	17
Ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus (VALMA)	13	12	13	13
Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)	0-4	0-4	0-4	0-4
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA)	-	-	-	0-4
Ammatillinen koulutus	129	144	167	169
Yhteensä	3133	3446	3900	3797

Lähde: KOSKI- ja VARDA-tietovaranto. Ukrainan kansalaiset joiden varhaiskasvatussuhde alkanut 24.2.2022 jälkeen (VARDA) tai joiden opinto-oikeus alkanut 20.2.2022 jälkeen (KOSKI).

Opetushallituksen kysely kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjille ukrainalaisten tukemisesta toukokuussa 2022

- Kyselyn perusteella vaikuttaa siltä, että Ukrainasta paenneita on saatu kevään aikana suhteellisen hyvin sijoitettua varhaiskasvatukseen, opetukseen ja koulutukseen, eikä suuria jonoja ole päässyt muodostumaan.
- Eniten jonoa on perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, varhaiskasvatuksessa ja perusopetukseen valmistavassa opetuksessa esiopetuksessa, mutta yksittäisillä kunnilla voi olla verrattain isoja määriä.
- Varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät arvioivat valmiuksistaan ottaa uusia lapsia ja nuoria kesällä 2022 / syksyllä 2022:
  - 45 % arveli valmiuksiensa olevan melko tai erittäin hyvät, 27 % ei hyvät eikä huonot, 28 % vastaajista valmiuksiensa olevan melko huonot tai erittäin huonot.
- Kyselyssä tiedusteltiin mm. sitä, tietävätkö kunnat, miksi osa paenneista ei osallistu opetukseen tai koulutukseen Suomessa. Suurin osa vastaajista ilmoitti syyksi sen, että lapset ja nuoret ovat ukrainalaisen etäopetuksen piirissä. Myös ajankohta (lukuvuotta on vain vähän jäljellä) ja toive pikaisesta paluusta omaan kotimaahan vaikuttavat.

[Tarkemmat tiedot tiedonkeruista löydät oph.fi-sivuilta](https://oph.fi)

Ukrainasta paenneiden oppimisen tukeminen Suomessa

Ukrainasta paenneet varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa

Ukrainasta paenneiden lasten varhaiskasvatus ja esiopetus

Ukrainasta paenneiden lasten ja nuorten oppimisen tukeminen perusopetuksessa

Perusopetuksen oppilashuolto on hyvinvointityötä ja tukee jokaista oppilasta

Materiaalia Ukrainasta paenneiden opetuksen tueksi

Ukrainasta paenneiden opiskelu lukiokoulutuksessa

Ukrainasta paenneiden opiskelumahdollisuudet ammatillisessa koulutuksessa

Ukrainalaisten lasten ja nuorten oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen kesällä

Opetus- ja kulttuuriministeriön lisätalousarvio ukrainalaisten tukemiseen

- Varhaiskasvatus: 67 milj. euroa Ukrainan kriisin johdosta maksettavasta avustuksesta turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien lasten varhaiskasvatukseen
- Perusopetus ja lukiokoulutus: 1 milj. euron lisäys Ukrainasta saapuvien esi- ja perusopetus- sekä lukioikäisten suomi/ruotsi toisena kielenä -opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen tukemiseen. Kokonaisuromäärä nousee tällä lisäyksellä n. 21 milj. euroon.
- Vapaa sivistystyö: 1,5 milj. euron lisäys suomen ja ruotsin kielen opetuksen järjestämisestä Ukrainasta tuleville turvapaikanhakijoille vapaassa sivistystyössä. Kokonaisuromäärä kotouttamiskoulutuksessa nousee kuluvana vuonna 13,3 miljoonaa euroon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä Opetushallitus tiedottavat rahoituksen jakamisen aikataulusta myöhemmin.

Varautuminen monihäiriötilanteessa

Varautuminen monihäiriötilanteen jatkumiseen

Osana normaalia varautumista kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjien on hyvä varautua

- koronatilanteen jatkumiseen
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan -vaikutuksiin
- Suomen turvallisuustilanteen muuttumisen myötä mahdollisiin hybridi- ja kyberturvallisuusuhkiin sekä informaatiovaikuttamiseen.

Kuntien tulee varautua siihen, että kasvatusta ja koulutusta pystytään myös kriisiolosuhteissa järjestämään mahdollisimman täysimääräisesti ja yhdenvertaisesti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus ja aluehallintovirastot sekä Kuntaliitto tukevat kasvatusta ja koulutusta järjestäjiä varautumistyössä.

Opetushallitus tukee

Tuemme kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjiä tarjoamalla tukimateriaaleja ja neuvontaa. Ohjeistamme löytyy tietoa esimerkiksi seuraavista aiheista:

- koronatilanteen jatkumiseen varautuminen
- tukea viime vuosien poikkeuksellisesta ajasta palautumiseen sekä turvallisen ja hyvän koulutuksen ja kasvatuksen arjen rakentamiseen koronatilanteen tasaantuessa
- Ukrainasta paenneiden oppisen tukeminen Suomessa
- Venäjän hyökkäyksen käsittely kasvatuksessa ja koulutuksessa
- kriisinkestävyys monihäiriötilanteessa
- hybridi- ja kyberturvallisuushkiin sekä informaatiovaikuttamiseen varautuminen

Lisätietoa: www.oph.fi/korona www.oph.fi/ukraina

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Miten monihäiriötilanne on vaikuttanut koulutuksen kansainvälistymiseen ja liikkuvuuteen? Mitä on edessä kriisien jälkeen?

4.8.2022

Samu Seitsalo, johtaja

Kansainvälistyminen ja vaikuttavuus

Opetushallituksen perustehtäviin kuuluu kansainvälistymisen edistäminen

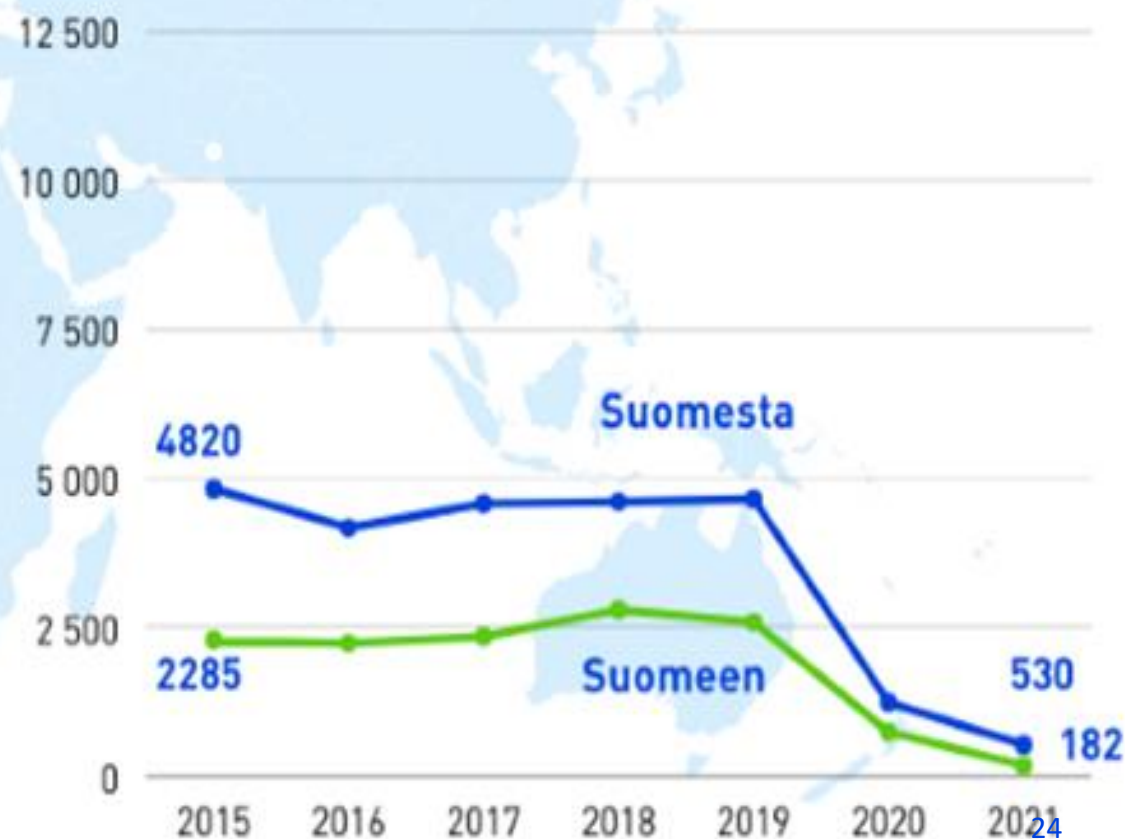
- Opetushallituksen perustehtävään kuuluu suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistymisen tukeminen.
- Koordinoimme kansainvälisiä harjoittelu-, vaihto- ja apurahaohjelmia ja vastaamme Erasmus+ -ohjelman ja muiden EU-ohjelmien toimeenpanosta ja tiedottamisesta Suomessa.
- Tuemme organisaatioiden kansainvälistymistä yhteistyöhankkeiden ja verkostojen avulla.
- Edistämme suomalaisen koulutuksen kansainvälistä tunnettuutta ja koulutusvientiä.
- Tuotamme tietoa, jaamme rahoitusta ja tarjoamme kansainvälisyyteen liittyviä neuvontapalveluita.

KORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN ULKOMAANJAKSOT SUOMESTA JA SUOMEEN 2015-2021

Pitkäkestoiset ulkomaanjaksot (vähintään 3 kk)

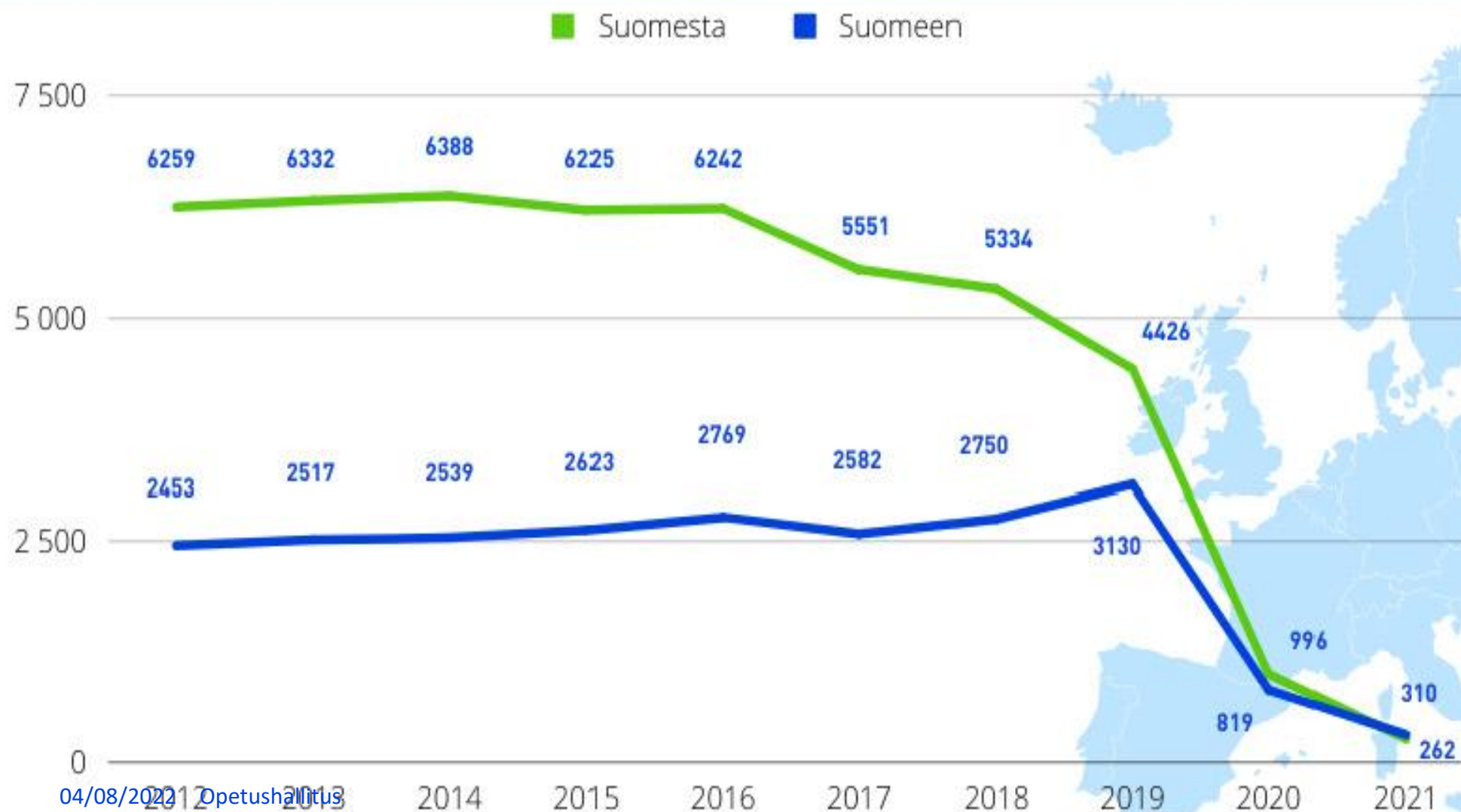

Lyhytkestoiset ulkomaanjaksot (alle 3 kk)

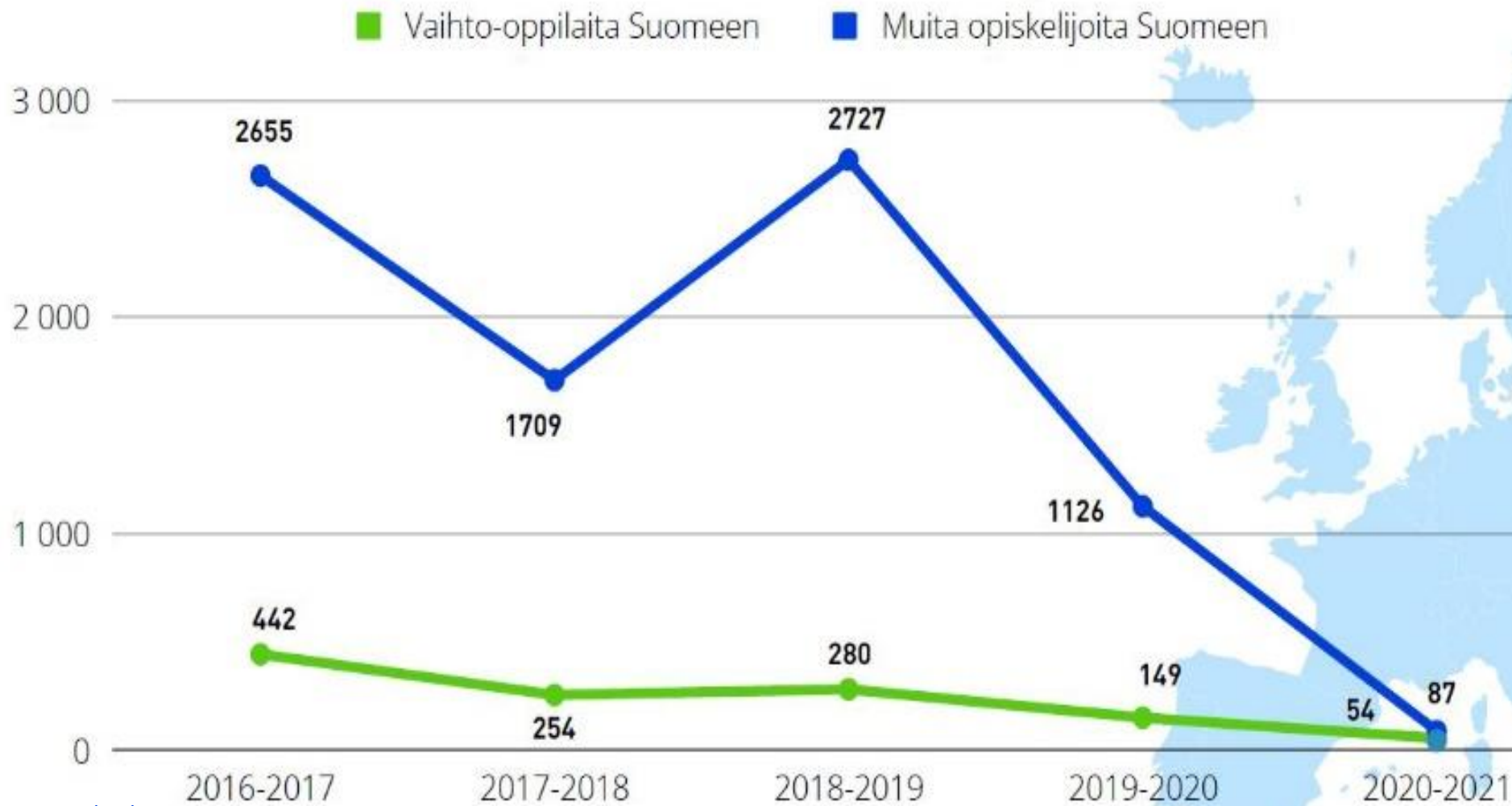
AMMATILLISESSA KOULUTUKSESSA OPISKELEVIEN ULKOMAANJAKSOT SUOMESTA JA SUOMEEN 2012-2021

LUKIOLAISTEN LIIKKUVUUS SUOMESTA ULKOMAILLE

LUKIOLAISTEN LIIKKUVUUS ULKOMAILTA SUOMEEN

Peräkkäiset ja rinnakkaiset kriisit

- Koronapandemia on muuttanut kansainvälistymistä
- Liikkuvuus osana hankkeita on ollut lähes pysähdyksissä
- Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti maailmantilanteen kokonaan
- Kestääkö resilienssi

Kansainvälistymisen tavoitteet ja haasteet

- Tavoitteena lisätä liikkuvuutta, mutta samalla epävarmuus lisääntyy
  - Koronapandemia ja mahdolliset muut laajat tartuntataudit
  - Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen vaikutus yleiseen turvallisuuden tunteeseen
  - Ilmastokriisi
  - Epätasa-arvoiset mahdollisuudet osallistua kansainvälistymiseen

Tulevaisuutta tehdään tänään

- Virtuaalinen yhteistyö ja liikkuvuus
  - Opiskelijat näkevät virtuaalivaihtojen vahvuudeksi edullisemmat kustannukset sekä mahdollisuuden huomioida paremmin oma elämäntilanne
  - Heikkouksiksi opiskelijat näkevät esim. henkilökohtaisten kontaktien puutteen, opetuksen tason ja välineet
- Mahdollisuudet yhteistyöhön lähialueilla sekä ympäristövaikutusten kompensatiot
- Ihmisten välisen yhteistyön merkitys myös vakavien kriisien aikana ja niiden jälkeen
- Etsitään ratkaisuja yhteisen skenaariotyön avulla